

MODEL ODPOWIEDZI ETAP SZKOLNY 26.10.2017

Przeczytaj uważnie podany utwór Zbigniewa Herberta, a następnie wykonaj polecenia.

Zbigniew Herbert *Historia Minotaura*

W nie odczytanym jeszcze piśmie linearnym A opowiedziano prawdziwą historię księcia Minotaura. Był on - wbrew późniejszym plotkom – autentycznym synem króla Minosa i Pasifae. Chłopak urodził się zdrowy, lecz z nienormalnie dużą głową – co wróżbiarze poczytywali jako znak przyszłej mądrości. W istocie Minotaur rósł w lata swoje jako silny, nieco melancholijny - matolek. Król postanowił oddać go do stanu kapłańskiego. Ale kapłani tłumaczyli, że nie mogą przyjąć nienormalnego księcia, bo to mogłoby obniżyć już i tak nadszarpnięty, przez odkrycie koła - autorytet religii.

Sprowadził tedy Minos modnego w Grecji inżyniera Dedala - twórcę głośnego kierunku architektury pedagogicznej. Tak powstał labirynt. Przez system korytarzy, od najprostszych do coraz bardziej skomplikowanych, różnicę poziomów i schody abstrakcji miał wdrażać księcia Minotaura w zasady poprawnego myślenia.

Snuł się tedy nieszczęsny książę popychany przez preceptorów korytarzami indukcji i dedukcji, nieprzytomnym okiem patrzył na pogładowe freski. Nic z tego nie rozumiał.

Wyczerpawszy wszystkie środki król Minos postanowił pozbyć się zakąły rodu. Sprowadził (także z Grecji, która słynęła ze zdolnych ludzi) zręcznego mordercę Tezeusza. I Tezeusz zabił Minotaura. W tym punkcie mit i historia są ze sobą zgodne.

Przez labirynt – niepotrzebny już elementarz – wraca Tezeusz niosąc wielką, krwawą głowę Minotaura o wytrzeszczonych oczach, w których po raz pierwszy kiełkować zaczęła mądrość – jaką zwykle zsyłać doświadczenie.

Zbigniew Herbert, *Pan Cogito*, Wrocław 1996

Zadanie 1. (0-1)

Utwór Zbigniewa Herberta to przykład:

- A. tradycyjnego odczytania mitu,
- B. polemiki z nowym odczytaniem mitu,
- C. reinterpretacji mitu,**
- D. apelu skierowanego do czytelników.

Zadanie 2. (0-1)

Jedna odpowiedź jest błędna. Wskaż ją.

Historia Minotaura skłania do refleksji na temat:

- A. cierpienia i odmienności,
- B. bezbronności wobec okrucieństwa otoczenia,
- C. mądrości zdobywanej wraz z doświadczeniem,
- D. konieczności walki z wrogiem.**

Zadanie 3. (0-5)

Z podanego tekstu Zbigniewa Herberta wypisz po jednym przykładzie związku frazeologicznego, wyrazu potocznego, inwersji, ironii i paradoksu.

związek frazeologiczny	np. <i>zakąła rodu</i>
wyraz potoczny	np. <i>matolek, nienormalny</i> (książę)
inwersja	np. <i>Przez labirynt (...) wraca Tezeusz (...)</i>
ironia	np. <i>Sprowadził (także z Grecji, która słynęła ze zdolnych ludzi) zręcznego mordercę Tezeusza.</i>
paradoks	<i>W nie odczytanym jeszcze piśmie linearnym A opowiedziano prawdziwą historię księcia Minotaura.</i>

Przyznajemy po 1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź podaną przez ucznia, wynikającą z analizy tekstu.

Zadanie 4. (0-6)

Każdemu z podanych w tabeli bohaterów przyporządkuj po jednej z wymienionych niżej postaci tak, aby łączyły się one logicznie z historią opowiedzianą w mitologii.

Pandora, Amfitryta, Eurydyka, Pan, Dejanira, Antygona, Perseusz, Odyseusz

Uwaga! Przyznajemy po 1 pkt za każde właściwe połączenie pary bohaterów i wyjaśnienie związku między nimi. Podane odpowiedzi są przykładowe.

Lp.	Bohater	Postać z historii opowiedzianej w mitologii	Uzasadnienie związku bohaterów
1.	Herakles	Dejanira	np. Dejanira była żoną Heraklesa; podarowała mu koszulę, która stała się źródłem niewysłowionego bólu.
2.	Polifem	Odyseusz	np. Polifem to cyklop, który uwięził Odysa i jego towarzyszy; Odys go oślepił i uciekł z jaskini.
3.	Orfeusz	Eurydyka	np. Eurydyka to ukochana żona Orfeusza, która zmarła, gdy ukąsiła ją żmija; Orfeusz udał się

			po nią do świata zmarłych; Eurydyka pozostała tam na zawsze, ponieważ Orfeusz, wbrew zakazowi Hadesa, obejrzał się i utracił żonę.
4.	Edyp	Antygona	np. Antygona to córka Edypa; pochodziła z tebańskiego rodu Labdakidów; była siostrą Ismeny, Polinika, Eteoklesa; wbrew zakazowi Kreona pochowała brata, za co została zamknięta w skalnej grocie; odebrała sobie życie.
5.	Prometeusz	Pandora	np. Pandora została zesłana przez Zeusa, który chciał ukarać Prometeusza za zuchwalstwo wobec bogów i pomoc ludziom; otrzymała w posagu beczkę/puszkę z nieszczęściami i chorobami.
6.	Posejdon	Amfitryta	np. Amfitryta została żoną Posejdona i razem z nim sprawowała władzę nad morzami.

Zadanie 5. (0-6)

Uzupełnij tabelę, wpisując po jednym przykładzie spośród podanych związków frazeologicznych do właściwej rubryki. Jeśli uważasz, że nie ma właściwego przykładu, wstaw kreskę do odpowiedniej rubryki.

niebieski ptak; rzucać perły przed wieprze; woda letejska; nie samym chlebem człowiek żyje; Pyrrusowe zwycięstwo; chodzić po wodzie; dosiąść Pegaza; kto sieje wiatr, zbiera burzę; wisieć nad kimś/czymś jak miecz Damoklesa; miecz obosieczny; mieć z kimś krzyż pański;

Przyznajemy 1 pkt za każdy prawidłowy wpis.

	Wyrażenie	Zwrot	Fraza
Biblia	niebieski ptak miecz obosieczny	rzucać perły przed wieprze mieć z kimś krzyż pański chodzić po wodzie	kto sieje wiatr, zbiera burzę nie samym chlebem człowiek żyje
mitologia	woda letejska Pyrrusowe zwycięstwo	wisieć nad kimś/czymś jak miecz Damoklesa dosiąść Pegaza	-----

Agatha Christie *Karty na stół*

Zadanie 1. (0-3)

Dlaczego narrator i bohaterowie określają Shaitanę epitetami: mefistofeliczny, diabelski, szatański? Podaj trzy powody.

Np.

- twarz Shaitany: czarne brwi, wąsy, broda, chuda twarz
- sposób zachowania: roztaczanie aury tajemniczości, wiedzy o tym, czego nie wiedzą inni, stosowanie aluzji
- teatralne, wystudiowane zachowanie przywodzące na myśl wizerunki diabła
- *kolekcjonowanie* morderców
- na jednym z balów maskowych wystąpił jako Mefistofeles

Przyznajemy:

- 3 pkt za trzy powody
- 2 pkt za dwa powody
- 1pkt za jeden powód

Zadanie 2. (0-1)

Shaitana pozostawił krewnych. Mieszkali oni w:

- A. w Japonii,
- B. w Syrii,**
- C. w Chinach,
- D. w Maroku.

Przyznajemy 1pkt za poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0-1)

Pani Oliver miała swoje ulubione powiedzenie. Brzmiało ono:

- A. Gdyby na czele rządu stała kobieta, wszystko wyglądałoby inaczej.
- B. Gdyby na czele policji stała kobieta, wszystko wyglądałoby inaczej.
- C. Gdyby na czele Scotland Yardu stała kobieta, wszystko wyglądałoby inaczej.**
- D. wszystkie odpowiedzi są niepoprawne.

Przyznajemy 1pkt za poprawną odpowiedź.

Zadanie 4. (0-2)

Spośród podanych poniżej wybierz po dwa określenia, które, zdaniem Poirota, najtrafniej charakteryzują:

A. panią Lorrimer - **dominująca, konsekwentna**

B. pana Desparda - **zimny, zaradny**

określenia: *dominujący kłamiwy, ryzykant, nieśmiały, oszczędny, patetyczny, zimny, zaradny, wyrachowany, , konsekwentny.*

Przyznajemy po 1pkt za dwie poprawnie przyporządkowane postaci cechy.

Zadanie 5. (0-1)

Dlaczego pani Oliver określa pisarstwo detektywistyczne jako *grę fałszywymi kośćmi*?

Ponieważ panią Oliver interesują wymyślone przestępstwa, fikcja literacka, a nie zdarzenia i zbrodnie dziejące się wokół niej.

Przyznajemy 1 pkt za poprawną odpowiedź. Uznajemy wypowiedzi synonimiczne, zgodne z tekstem powieści.

Zadanie 6. (0-2)

Rhoda, po rozmowie z Despardem, wypowiada następujące słowa: *Dlaczego nie byłam na tym (...) obiedzie zamiast ciebie? Miałabym teraz emocje..., czułabym oplatającą sieć..., cień szafotu...*

W tej wypowiedzi wskaż dwie metafory i przedstaw ich interpretacje w kontekście zdarzeń zaprezentowanych w powieści.

Przykładowe odpowiedzi	
Metafora	Interpretacja
<i>oplatającą sieć</i>	np. bycie obiektem działań trojga detektywów, którzy szukają zabójcy
<i>cień szafotu...</i>	np. zagrożenie wynikające z kary, ze śledztwa

Przyznajemy po 1 pkt za poprawne wypisanie i wyjaśnienie metafory. Uznajemy wypowiedzi synonimiczne, zgodne z tekstem powieści.

Zadanie 7. (0-2)

Oceń prawdziwość podanych informacji. Poprawną odpowiedź zaznacz krzyżykiem.

Informacja	P	F
Detektyw stworzony przez panią Oliver nazywał się Sven Hjerson i był Szwedem.		X
O Robertsie mówiono, że <i>trzyma usta zamknięte i sądzi sprawiedliwie.</i>		X
Pani Oliver najbardziej spośród swoich powieści ceniła utwór <i>Sprawa trzeciej złotej rybki.</i>		X
Battle za najbardziej psychologiczną metodę Poirota uznał wypytywanie o przebieg gry w karty.		X

Przyznajemy:

- 2 pkt - cztery lub trzy wskazania
- 1 pkt - dwa wskazania

Zadanie 8. (0-2)

Uzupełnij zdanie:

Pani Oliver użyła związku frazeologicznego *wilk w owczej skórze* na określenie (nazwisko bohatera/ bohaterki) **panny Meredith**, ponieważ (np.) **wydawała się naiwna, a okazała się morderczynią**

Przyznajemy 2 pkt za poprawne wskazania (po 1 pkt za każde poprawne wskazanie).

Fonetyka, fleksja, słowotwórstwo, leksyka, składnia

Zadanie 1. (0-3)

Głoskę [sz] można zapisać niekiedy kilkoma różnymi literami. Aby to potwierdzić, uzupełnij tabelę.

Głoska	Litery	Przykład wyrazu	Wymowa
	sz

[sz]		(szyszka)	(szyszka)
	rz (przyjaciel) (pszyjaciel)
	ż (już) (jusz)

Punkt przyznajemy za każdą prawidłową odpowiedź (przykład i zapisana wymowa wyrazu).

Zadanie 2. (0-1)

Uzupełnij zdania poprawnymi formami rzeczowników. Zwróć uwagę na zapis.

- a) Poirot poznał od razu nadinspektora **Battle'a**.
- b) Czekałem na raport **Race'a**.
- c) Sierżanta **O'Connora** zna wyjątkowo dobrze.

Przyznajemy 1 pkt za wszystkie poprawne wskazania.

Zadanie 3. (0-1)

Który z wyrazów nie jest zdrobnieniem?

- A. dziewczeczka,
- B. nauczka,**
- C. kreseczka,
- D. uliczka.

Zadanie 4. (0-2)

Z podanego dialogu wyeliminuj modne przysłowki (wyróżnione pogrubioną czcionką). Zastąp je innymi określeniami. Swoje propozycje zapisz obok tych podkreślonych.

- A. - Interesujący film!
- B. - Dokładnie...** **B.(np. rzeczywiście, naprawdę, masz rację)**
- A. – Ta młoda aktorka grająca główną rolę jest naprawdę zdolna!
- B. - Strasznie...** **B.(np. bardzo, rzeczywiście, też tak uważam)**

A. - Najbardziej podobało mi się zakończenie filmu.

B. - **Zdecydowanie!** B.(np. o tak, również tak uważam)

A. - A dialogi? Lubisz takie ?

B. - **Szalenie!** B.(np. bardzo)

Przyznajemy:

- 2 pkt - cztery poprawne odpowiedzi

- 1 pkt - trzy lub dwie poprawne odpowiedzi

Zadanie 5. (0-5)

Zdania składowe tworzące zdanie złożone współrzędnie łączą się za pomocą różnych spójników. Uzupełnij tabelę – wpisz, jaki rodzaj zdania współrzędnie złożonego powstaje na skutek użycia określonego spójnika. Do każdego z nich ułóż zdanie.

Spójnik	Rodzaj zdania złożonego współrzędnie	Przykład zdania
tylko	(przeciwstawne)	np. Nie odpowiedział na pytanie, tylko od razu wyszedł z domu.
oraz	(łączne)	np. Lubię wyjeżdżać na wycieczki oraz nawiązywać nowe znajomości.
wobec tego	(wynikowe)	np. Chciałam trochę odpocząć, wobec tego wyłączyłam telefon.
lecz	(przeciwstawne)	np. Myślałam o wyjeździe, lecz pogoda pokrzyżowała moje plany.
lub	(rozłączne)	np. Przeczytam lekturę lub odrobię zadanie z historii.

Przyznajemy po 1 pkt za prawidłowe rozpoznanie rodzaju zdania łączącego się z danym spójnikiem oraz prawidłowo ułożone zdanie.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 1. (0-10)

Napisz kartkę z pamiętnika, a w jej zakończeniu umieść stwierdzenie *Nikt nie może robić rzeczy, które nie leżą w jego naturze.* (A. Christie, *Karty na stół*).

Zwróć uwagę na formę wypowiedzi oraz poprawność językową, a także zapis (interpunkcja i ortografia). Twoja wypowiedź powinna liczyć 10-12 zdań.

Kryteria oceny krótkiej wypowiedzi pisemnej

Kartka z pamiętnika

1. Treść

Punkty	Kryterium
3 p.	Uczeń: z własnej perspektywy przedstawia np. wydarzenie, sytuację; prezentuje opinie, przemyślenia, refleksje; konsekwentnie stosuje narrację pierwszoosobową; stosuje czas przeszły; tworzy tekst logicznie uporządkowany; tworzy wypowiedź rozwiniętą, bogatą treściowo.
2 p.	Uczeń: z własnej perspektywy przedstawia np. wydarzenie, sytuację; prezentuje opinie, przemyślenia, refleksje; niekonsekwentnie stosuje narrację pierwszoosobową; LUB nie stosuje czasu przeszłego; LUB nie tworzy tekstu logicznie uporządkowanego; LUB nie tworzy wypowiedzi rozwiniętej, bogatej treściowo.
1 p.	Uczeń: z własnej perspektywy przedstawia np. wydarzenie, sytuację; prezentuje opinie, przemyślenia, refleksje, ale informacje są ogólnikowe; niekonsekwentnie stosuje narrację pierwszoosobową; nie zachowuje dystansu czasowego.
0 p.	Uczeń pisze pracę na inny temat lub w innej formie.

Uwaga! Praca nie może być krótsza niż wymagana objętość. Jeśli tak jest, uczeń otrzymuje punkty wyłącznie za treść. Pozostałe elementy są sprawdzane, ale wyzerowane.

W przypadku poziomu zerowego w zakresie treści całą pracę należy ocenić na zero punktów – konieczna jest konsultacja z przewodniczącym komisji.

2. Kompozycja

Punkty	Kryterium
1 p.	praca logiczna, spójna; poprawne konsekwentne wydzielenie akapitami kolejnych części kompozycyjnych rozprawki
0 p.	liczne odstępstwa od logiki i spójności wyводу; niekonsekwencje w stosowaniu akapitów lub ich brak

3. Styl

Punkty	Kryterium
1 p.	nieliczne błędy stylistyczne, styl adekwatny do formy wypowiedzi
0 p.	styl nieadekwatny do formy wypowiedzi

4. Język

Punkty	Kryterium
2 p.	dopuszcza się 3 błędy językowe (składniowe, fleksyjne, leksykalne, frazeologiczne)
1 p.	dopuszcza się 4 błędy językowe (składniowych, fleksyjnych, leksykalnych, frazeologicznych)
0 p.	więcej niż 4 błędy językowe (składniowych, fleksyjnych, leksykalnych, frazeologicznych)

5. Ortografia

Punkty	Kryterium
2 p.	dopuszcza się 2 błędy ortograficzne
1 p.	dopuszcza się 3 błędy ortograficzne
0 p.	powyżej 3 błędów ortograficznych

6. Interpunkcja

Punkty	Kryterium
1 p.	dopuszcza się 3 błędy interpunkcyjne
0 p.	powyżej 3 błędów interpunkcyjnych